

წარმოების უსაფრთხოების სპეციალისტი 041362**პროფესიული სტანდარტი****I. სფეროს აღწერა:**

წარმოების უსაფრთხოება წარმოადგენს წარმოების და ტექნოლოგიური პროცესების მომსახურების მნიშვნელოვან ქვესისტემას, რომელიც ეკონომიკის ნებისმიერი დარგის საწარმოში უზრუნველყოფს უსაფრთხო მუშაობას. წარმოებების უსაფრთხოება პიროვნებაზე ორიენტირებული პროფესიაა და მოიცავს:

- შრომის კანონმდებლობას;
- საწარმოში ჰიგიენური და სანიტარული ნორმების უზრუნველყოფას;
- ელექტროუსაფრთხოებას;
- რადიოაქტიურ უსაფრთხოებას;
- ხანძარ და ფეთქებადუსაფრთხოებას.

II. დასაქმების სფერო

მოცემული სტანდარტის მიხედვით წარმოების უსაფრთხოების სპეციალისტი არის ტექნიკური პერსონალი, რომელიც მუშაობს ეკონომიკის ნებისმიერი დარგის საწარმოში და ორგანიზაციაში (როგორც სახელმწიფო, ისე კერძო სექტორში) და ფლობს უსაფრთხოების საქმის უნარებს.

III. დამატებითი მოთხოვნები

პრაქტიკის მასწავლებელს უნდა ჰქონდეს პროფესიით მუშაობის არანაკლებ 3 წლის გამოცდილება.

- მესამე საფეხურის პროგრამაზე დაშვების წინაპირობაა საბაზო განათლება;
- მეოთხე საფეხურის პროგრამაზე დაშვების წინაპირობაა მესამე საფეხურის კვალიფიკაციის ქონა;
- მეხუთე საფეხურის პროგრამაზე დაშვების წინაპირობაა მეოთხე საფეხურის კვალიფიკაციის ქონა.

IV. საგანმანათლებლო პროგრამა და კვალიფიკაცია

წარმოების უსაფრთხოების სპეციალისტის პროფესიული განათლება არის სამსაფეხურიანი და თითოეულ საფეხურისათვის დამუშავებულია შესაბამისი პროფესიული განათლების პროგრამა. ყოველი საფეხურის დასრულების შემდეგ კურსდამთავრებულს ენიჭება შესაბამისი საფეხურის პროფესიული კვალიფიკაცია და გაიცემა პროფესიული დიპლომი.

წარმოების უსაფრთხოების სპეციალისტის მესამე საფეხურის პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამა მოიცავს 20 კრედიტს, რომლის 40% ეთმობა სასწავლო კომპონენტს, ხოლო 60% სასწავლო/საწარმოო პრაქტიკას. ენიჭება წარმოებების უსაფრთხოების სპეციალისტის მესამე საფეხურის (თანაშემწე) პროფესიული კვალიფიკაცია

წარმოების უსაფრთხოების სპეციალისტის მეოთხე საფეხურის პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამა მოიცავს 60 კრედიტს, რომლის 60% ეთმობა სასწავლო კომპონენტს, ხოლო 40% სასწავლო/საწარმოო პრაქტიკას. ენიჭება წარმოებების უსაფრთხოების სპეციალისტის მეოთხე საფეხურის პროფესიული კვალიფიკაცია.

წარმოების უსაფრთხოების სპეციალისტის მეხუთე საფეხურის პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამა მოიცავს 60 კრედიტს, რომლის 60% ეთმობა სასწავლო კომპონენტს, ხოლო 40% სასწავლო/საწარმოო პრაქტიკას. ენიჭება წარმოებების უსაფრთხოების სპეციალისტის მეხუთე საფეხურის პროფესიული კვალიფიკაცია.

წარმოების უსაფრთხოების სპეციალისტის მესამე საფეხურის კვალიფიკაციის აღმწერი

<p>ცოდნა და გაცნობიერება</p>	<p>აქვს სფეროსათვის დამახასიათებელი ძირითადი ფაქტების, პრინციპების, პროცესებისა და ზოგადი კონცეფციების ცოდნა, აცნობიერებს გართულებული ამოცანების შესასრულებლად აუცილებელ ნაბიჯებს.</p>	<p>იცის საწარმოო პროცესების უსაფრთხოების ტექნიკის, შრომის დაცვის, სანიტარიის, ჰიგიენის, ხანძარსაწინააღმდეგო ტექნიკის, პროფ. ტრავმების და დაავადებების ზოგადი ცნობები, დებულებები. აცნობიერებს პროფესიულ საქმიანობიდან წარმოქმნილი საფრთხეების აღმოსაფხვრელად გადასადგმელ ნაბიჯებს.</p>
<p>ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი</p>	<p>შეუძლია გამოიყენოს სფეროს სპეციფიკისათვის დამახასიათებელი უნარების ფართო სპექტრი, შეაფასოს დავალებების შესასრულებლად სხვადასხვა მიდგომა, შეარჩიოს და მიუსადაგოს სათანადო მეთოდები, ინსტრუმენტები და მასალები.</p>	<p>შეუძლია სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე გამოიყენოს საწარმოო პროცესების უსაფრთხოების ნორმები, წესები, ინსტრუქციები, შეუძლია პროცესების საფრთხეების გამოვლენა და ცალკეული პარამეტრების კონტროლი.</p>
<p>დასკვნის უნარი</p>	<p>შეუძლია განსხვავებულ სიტუაციებში წამოქმნილი პრობლემების გადასაჭრელად ინფორმაციის ცნობილი წყაროებით სარგებლობა, მათი შეფასება და ანალიზი..</p>	<p>შეუძლია წამოჭრილი პრობლემების გადასაჭრელად მეტი ინფორმაციით სარგებლობა, შრომის, ელექტრო, რადიაციული უსაფრთხოების წესების ადეკვატური აღქმა, მათი შეფასება და გაზომვა.</p>
<p>კომუნიკაციის უნარი</p>	<p>შეუძლია ზეპირი და წერილობითი კომუნიკაცია პროფესიასთან დაკავშირებულ საკითხებზე განსხვავებულ სიტუაციებში, ეფექტიანად იყენებს პროფესიულ საქმიანობასთან დაკავშირებულ საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებს, შეუძლია უცხო ენის პრაქტიკული გამოყენება.</p>	<p>წარმოების უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით შეუძლია სწრაფი და აუცილებელი კომუნიკაცია, იყენებს პროფესიულ საქმიანობასთან დაკავშირებით თანამედროვე და უახლეს ტექნოლოგიებს, შეუძლია ერთ-ერთი უცხოური ენის პრაქტიკაში გამოყენება.</p>
<p>სწავლის უნარი</p>	<p>შეუძლია წინასწარ განსაზღვრული ამოცანების ფარგლებში საკუთარ სწავლაზე პასუხისმგებლობის აღება.</p>	<p>შეუძლია მიღებულ ცოდნაზე დაყრდნობით პროფესიული ინფორმაციის მოძიება. თვითგანვითარებაზე პასუხისმგებლობის თავის თავზე აღება.</p>

<p>ღირებულებები</p>	<p>განსხვავებულ სიტუაციებში მოქმედებს პროფესიული საქმიანობისათვის დამახასიათებელი ღირებულებების შესაბამისად.</p>	<p>საამქროში ავარიულ სიტუაციებში უსაფრთხოების სპეციალისტს შესწევს უნარი იმოქმედოს პროფესიული საქმიანობისათვის დამახასიათებელი ღირებულებების შესაბამისად. იცავს ეთიკისა და მორალის წესებს. აქვს პასუხისმგებლობის გრძნობა საწარმოში მიმდინარე პროცესების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად.</p> <p>თანაშემწეს გაცნობიერებული აქვს ისეთი პროფესიული ღირებულებები, როგორცაა საამქროს ყველა სამუშაო უბანზე გარემოს უსაფრთხოება, ადამიანის პროფესიული დაავადებებისა და ტრავმატიზმისაგან დაცვა, ოპტიმალური საწარმოო პირობების უზრუნველყოფის აუცილებლობა. იგი პასუხისმგებელია საამქროს ყველა უბანზე მომუშავე მუშაკებისათვის ჯანსაღი, უსაფრთხო სამუშაო პირობების შექმნაზე. თანაშემწე მუდმივ კავშირშია სამუშაო უბნებზე უსაფრთხოების შევირდებთან და ასისტენტებთან.</p>
---------------------	--	--

წარმოების უსაფრთხოების სპეციალისტის მეოთხე საფეხურის კვალიფიკაციის აღმწერი

<p>ცოდნა და გაცნობიერება</p>	<p>აქვს სფეროს ფაქტობრივ გარემოებებსა და თეორიულ საფუძვლებზე დამყარებული ცოდნა, აცნობიერებს პრობლემების გადაჭრის ზოგად შესაძლებლობებს.</p>	<p>სპეციალისტს აქვს საწარმოო პროცესების მიმდინარეობაზე ზემოქმედ მავნე და საშიშ ფაქტორებზე თეორიულ ცოდნა, სახავს რიგ ღონისძიებებს მათ შესამცირებლად.</p> <p>სპეციალისტი იცნობს შრომის კანონმდებლობის ყველა მუხლს; იცის თავისი უფლება-მოვალეობანი, ხელშეკრულების სახეები, სამუშაო დღის ხანგრძლივობა, ხელფასის, დასვენების და შვებულების უფლება. ზეგანაკვეთები, სამუშაოს მოცულობა და ანაზღაურება. დასვენების დღეები, ქალისა და მოზარდთა შრომის საკითხები. მას შეუძლია სავენტილაციო სისტემის ეფექტურობის გამოკვლევა აღნიშნული საწარმოს პირობებიდან გამომდინარე, ჰაერ-ცვლის ჯერადობის გამოთვლა, სავენტილაციო სისტემის მოწესრიგება.</p> <p>ელექტროდანადგარებში დამცავი ჩამიწების, დანულების, იზოლაციის, ამორთვის კონტროლი. აქვს უნარი ორგანიზება გაუკეთოს აღმოჩენილი უწყესივრობის აღმოფხვრას.</p>
<p>ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი</p>	<p>შეუძლია, სამუშაოს დაგეგმვისა და შესრულების პროცესში გამოიყენოს სანდო ინფორმაციის წყაროები, შეიმუშაოს სტრატეგია წამოჭრილი სპეციფიკური ამოცანის დასაძლევად და შეაფასოს მიღებული შედეგები შესრულებული სამუშაოს გაუმჯობესების მიზნით.</p>	<p>შეუძლია პროფესიულ უსაფრთხოებაში მიღებული ცოდნა გამოიყენოს პრაქტიკულ საქმიანობაში, შეიმუშაოს რიგი ღონისძიებები ნეგატიური ფაქტორების შესამცირებლად, დაგეგმოს გასატარებელი უსაფრთხოების ღონისძიებები.</p>

დასკვნის უნარი	შეუძლია სპეციფიკური პრობლემების გადასაწყვეტად შესაბამისი მიდგომის შემუშავება, ალტერნატიული შესაძლებლობების განხილვა და მიღებული შედეგის ანალიზი.	შეუძლია ნებისმიერი სპეციფიკური პრობლემების: სავენტილაციო სისტემის დაზიანება, ხმაურის, ვიბრაციის, არარაციონალური განათების, ელექტროდანადგარების უწყესივრობის, წნევისქვეშ მომუშავე დანადგარების ჰერმეტიკულობის დარღვევის ამოცნობა და შესაბამისი დასკვნის გამოტანა.
კომუნიკაციის უნარი	შეუძლია ზეპირი და წერილობითი კომუნიკაცია პროფესიასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ცვალებად სიტუაციებში, ახალი საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების დამოუკიდებლად ათვისება, უცხოურ ენაზე მიღებული პროფესიასთან დაკავშირებული ინფორმაციის დამუშავება.	შესწევს წერილობითი კომუნიკაციის უნარი ერთ-ერთ უცხოურ ენაზე, საწარმოო პროცესების უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით. შეუძლია ახალი საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების ათვისება, ინფორმაციის დამუშავება.
სწავლის უნარი	შეუძლია საკუთარი სწავლის მიმართულებების დამოუკიდებლად განსაზღვრა განჭვრეტად, თუმცა ნაწილობრივ ცვალებად, ვითარებაში.	შეუძლია თავისი შეხედულებების მიხედვით გაიღრმავოს ცოდნა და განსაზღვროს, საწარმოო უსაფრთხოების რომელ კონკრეტულ მიმართულებაში აპირებს სწავლის გაგრძელებას. მოიპოვოს სიახლეები პროფესიულ სფეროში, აიმაღლოს პროფესიული კვალიფიკაცია.
ღირებულებები	პასუხისმგებლობით ეკიდება პროფესიული საქმიანობისათვის დამახასიათებელ ღირებულებებს და ცვალებად სიტუაციებში მოქმედებს მათ შესაბამისად.	იღებს პასუხისმგებლობას საწარმოო პროცესების უსაფრთხოებაზე და შეუძლია იმოქმედოს ცვალებადი სიტუაციების გათვალისწინებით. ააქვს საწარმოს უსაფრთხოდ მართვის უნარი. ხასიათდება დიდი პასუხისმგებლობით თანამშრომლების უსაფრთხოების საკითხში.

წარმოების უსაფრთხოების სპეციალისტის მეხუთე საფეხურის კვალიფიკაციის აღმწერი

<p>ცოდნა და გაცნობიერება</p>	<p>აქვს პროფესიულ საქმიანობასთან დაკავშირებული მრავალმხრივი და/ან სპეციალიზებული თეორიული და პრაქტიკული ცოდნა, აცნობიერებს პროფესიული საქმიანობის შესაძლებლობებს (საზღვრებს).</p>	<p>იცის საწარმოო პროცესების მიმდინარეობაზე მოქმედი მავნე და საშიში ფაქტორების შესახებ, სახავს რიგ ღონისძიებებს მათ შესამცირებლად. სპეციალისტი იცნობს შრომის კანონმდებლობის ყველა მუხლს; იცის თავისი უფლება-მოვალეობანი, ხელშეკრულების სახეები, სამუშაო დღის ხანგრძლივობა, ხელფასის, დასვენების და შვებულების უფლება. ზეგანაკვეთები, სამუშაოს მოცულობა და ანაზღაურება. დასვენების დღეები, ქალისა და მოზარდთა შრომის საკითხები. მას შეუძლია სავენტილაციო სისტემის ეფექტურობის გამოკვლევა აღნიშნული საწარმოს პირობებიდან გამომდინარე, ჰაერ-ცვლის ჯერადობის გამოთვლა, სავენტილაციო სისტემის მოწესრიგება. ელექტროდანადგარებში დამცავი ჩამიწების, დანულების, კონტროლი. აქვს უნარი ორგანიზება გაუკეთოს აღმოჩენილი უწყესივრობის აღმოფხვრას.</p>
<p>ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი</p>	<p>შეუძლია შემეცნებითი და პრაქტიკული უნარების ფართო სპექტრის გამოყენება აბსტრაქტული პრობლემების შემოქმედებითად გადასაწყვეტად..</p>	<p>შეუძლია პროფესიულ უსაფრთხოებაში მიღებული ცოდნა გამოიყენოს პრაქტიკულ საქმიანობაში, შეიმუშაოს რიგი ღონისძიებები ნეგატიური ფაქტორების შესამცირებლად, დაგეგმოს გასატარებელი უსაფრთხოების ღონისძიებები.</p>
<p>დასკვნის უნარი</p>	<p>შეუძლია კარგად განსაზღვრული პრობლემების ამოცნობა, მათი გადაჭრისათვის სათანადო მონაცემების იდენტიფიცირება და ანალიზი სტანდარტული მეთოდების გამოყენებით, ასევე დასაბუთებული დასკვნების გაკეთება.</p>	<p>შეუძლია განსაზღვროს საწარმოო პროცესში წარმოქმნილი საფრთხეები; პრობლემების გადასაჭრელად მონაცემების, პარამეტრების იდენტიფიცირება, ანალიზი; დასაბუთებული დასკვნების გამოტანა.</p>
<p>კომუნიკაციის უნარი</p>	<p>შეუძლია იდეებისა და ინფორმაციის სტრუქტურირებულად და თანმიმდევრულად გადაცემა სპეციალისტებისა და არასპეციალისტებისათვის ხარისხობრივი და რაოდენობრივი ინფორმაციის გამოყენებით. იყენებს თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებს. შეუძლია უცხოურ ენაზე პროფესიასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გადაცემა და ანგარიშის წარდგენა.</p>	<p>შეუძლია ერთ-ერთ უცხოურ ენაზე შეადგინოს გარკვეული დოკუმენტაცია, სპეციალისტებს და არასპეციალისტებს მოახსენოს ან წარუდგინოს ანგარიში შესრულებული სამუშაოს შესახებ. იყენებს უახლეს თანამედროვე ტექნოლოგიებს. შეუძლია წამოჭრილი იდეების მიწოდება და გადაცემა სხვებისთვის.</p>

სწავლის უნარი	შეუძლია საკუთარი სწავლის მიმართულებების განსაზღვრა ცვალებად და გაუთვალისწინებელ ვითარებაში.	შესწევს უნარი საკუთარი სწავლის მიმართულებების განსაზღვრისა. აახალი მონაცემთა ბაზის შექმნისა და მისი დამუშავების პროფესიის სფეროში.
ღირებულებები	აფასებს თავისი და სხვების დამოკიდებულებას პროფესიული საქმიანობისათვის დამახასიათებელ ღირებულებებთან და უზიარებს სხვებს.	აფასებს პროფესიულ მიდგომებს და დამოკიდებულებებს საქმიანობისადმი კეთილსინდისიერებისა და ჰუმანიზმის პრინციპებით. უზიარებს მიღებულ ცოდნას და გამოცდილებას სხვებს. აქვს დიდი პასუხისმგებლობის გრძნობა და გაცნობიერებული აქვს პროფესიის აუცილებლობა და საჭიროება წარმოებების მუშაობის პროცესში. სპეციალისტს გაცნობიერებული აქვს ისეთი პროფესიული ღირებულებები, როგორცაა საწარმოში გარემოს უსაფრთხოება, ადამიანის პროფესიული უსაფრთხოება და ჯანმრთელობა: პროფესიული დაავადებებისა და ტრავმატიზმისაგან დაცვა; ოპტიმალური საწარმოო პირობების უზრუნველყოფის აუცილებლობა. იგი პასუხისმგებელია საწარმოში პერსონალისათვის ჯანსაღი, უსაფრთხო სამუშაო პირობების შექმნაზე. სპეციალისტი მუდმივ კავშირშია და ხელმძღვანელობს საწარმოს უსაფრთხოების თანამშემწესთან (პერიოდულ ინსტრუქციას უტარებს მომუშავეებს).